

مدیر کل

جلال الدین الحسینی مؤید الاسلام
صاحب امتیاز روزنامه هفتگی
و یومیة (جبل المتین)
(عنوان مراسلات)
طهران خیابان لاله زار
نائب مدیر میرزا سید حسن کاشانی
دبیر ادارہ آقا شیخ یحیی کاشانی
غیر از روزهای جمعه همه روز
طبع و توزیع میشود

یومیة

هفتاد و دو

۱۳۱۱

طهران

قیمت اشتراك ما

طهران ۴۰ قران
سایر بلاد داخله ۴۵ قران
روسیه و قفقاز ۱۰ منات
سایر ممالک خارجه ۳۰ فرانک

(قیمت يك نسخه)

در طهران صد دینار
سایر بلاد ایران سه شاهی است

قیمت اعلان مطری

دو قران است

روزنامه یومیة ملی آزاد سیاسی اخباری تجاری علمی ادبی مقالات عام المنفعه

بامضا قبول و درانتشارش اداره آزاد است

شبه ۵ شعبان المعظم ۱۳۲۵ هجری قمری و ۲۶ شهریور ماه جلالی ۱۲۹ و ۱۴ سپتمبر ۱۹۰۷ میلادی

سیاسی

(راجع بشماره قبل)

وقوع این معاهده در این موقع نازک که امور داخلی ایران قسمی درهم و پیچیده است که عقلاء مملکت در راه اصلاح آن یکسره مبهوت شده اند شایان دقت زیادت است اولاً تا هر اندازه که ممکن است باید تحقیقات کامله در خصوص مواد حقیقی این معاهده لازم است ، واضح است که ما نباید بسخنان پلٹیکی دولتین مفرور شده عقلت از تحصیل حقایق بنمائیم و تاحدی مارا نمیرسد که بموجب قوانین بین الملل از مواد یکمهدنامه مخفی رسمانه پریش کنیم و هر قدر بخواهیم در اینخصوص از خودشان مطلب بگیریم باز مایه اطمینان و اسیاب خاطر جمعی نمیشود مثلاً انگلیس و فرانسه یکمهداده اگر فیما بین خود منقر نمایند دولت آلمان را تکلف آنستکه بوسا ئل خارجه و بصرف وجوه قدیمه بهره کشی است اصل فصول معاهد را بدست بیاورد و اگر بخواهد بیک مراسله رسمانه از که مقاصد متعاهدین مطلع گردد بخطا رفته -

ثانیاً تکلیف اصلی ما آنستکه طوری بیدار و هوشیار شویم و پیش بینی سیلهای آتیه را بنمائیم که بیداری ما طبع اجانب را یکباره از ملکمان قطع کند حالاً لازم نیست اصل خیال دولتین را ماملت شویم فرض میکنیم واقفا خیال تقسیم مملکت مارا دارند بدیسی است که راه تقسیم کردن این نیست که قوتون وارد کنند و بزور قوه نظامی خانه مارا تصرف کنند بلکه کم کم چنگ بیزند بوسا ئل و وسائلی که نتیجه اسفاناده بیست سال دیگر تمام شدن ما است ما هم باید در مقابل اقداماتی بکنیم که باطل السحر کارهای آنها

باشد پس از امروز لازم توری است که باتمام جدوجهد کارهای خود را اصلاح نموده راه ازدیاد نفوذ اجانب را سدود نمائیم و قسمی بیداری و زنده بودن خود را بخارج آنها بدهیم که مایوس شده دست ارسمان بزدارند مثلاً یکی از وسا ئل عمدہ ضعیف کردن يك ملت قطع باب داد و ستد است تا دست تنگی عرصه را بر آنها تنگ نماید و مجبور شوند بهر شرایطی که تحصیل شود مبلغی از طرفی قرض کنند ما برای العین مشاهده میکنیم که اجانب در دست تنگی مایکوشند و روز بروز حالت بی پولی ما زبادتتر میگردد امروز را بادو ماه قبل که مقایسه میکنیم خیلی بی پولی بیشتر ورشته تروت کیخته تر گردیده وضع کنونی طوری است که بواسطه نداشتن پول قادر بر حرکت دادن یکفوج یاسد قزاق نیستیم تجار برای دوسه هزار تومان حیران و سرگردانند بانک روسی که در حقیقت یکی از اسباب این کار است باب داد و ستد را بسته و متصل زور میاورد بوصول کردن مطالبات خود حتی از کسیکه هزار تومان طلب دارد بگرفتن پنج تومان راضی میشود زیرا که میداند گرفتن پنج تومان هم بیک اندازه گردش چرخ معامله را مانع میشود دور نیست بعد از این دیناری با حدی ندهد و باسم برجیدن دکان زور بوصول مطالبات بیاورد - تشریح این مطالب را بعد خواهیم کرد

حالا برویم سر مطلب اول که فهمیدن مواد معاهده باشد از تلکرافات امروز که همه نقل آراء جرائد روس و انگلیس است مفهوم میشود که صره در اینکار با انگلیسها است روزنامهجات آنها خیلی اظهار مسرت و شادمانی مینمایند و بکسی جرائد روسی اقتدرها سرور

و خوشحالی ندارند دیگر عات مسرت آنها و سرور نشدن اینها هنوز درست معلوم نیست و هرچه بگوئیم لزوم بابت حدس است نه یقین - اینست مجملی از تلکراتات امروز که کمپانی تلکرای خیر میدهد :

د روز نامه طیمس در ضمن مقاله عمده چنین مینگارد که عهد نامه بین دولتین انگلیس و روس موجب رضایت عامه انگلیسان منصف گردیده زیرا که آن عهد نامه لیباب اطمینان و استحکام حقوق فعلیه دولت انگلیس در ممالک ایران و افغانستان و تبت گشته و دولت روس ان حقوق را رسماً بصدقه خواهد شناخت

روزنامه استاندارد در اینخصوص مینویسد که هر چند عقد این قرار داد و عهد نامه موجب رضایت و اطمینان دولت و ملت انگلیس گردد دولت مظلم باید از تهیه و تدارک وسایل حفظ و حراست حدود هندوستان بیچوجه کوتاهی و مضایقه ننماید

روز نامه مرتک پست عقاید و ملاحظات خویش را موکول بطبع و انتشار اصول و فصول عهد نامه مزبور نموده و همیشه میگوید که امروزه مخالفت و مسامتت بین دولتین انگلیس و روس لزوم و صورتی ندارد

روز نامه دیلی تلگرافی مینویسد اگر چه هنوز مفاد عهد نامه بالکلیه معلوم نیست ولی خود اختتام آن دلیل است بر فتح نمایان پتیک انگلیس روزنامهجات دیگر هر یک چیزی نوشته و اظهار عقیده مینمایند مثلاً روزنامه دیلی میل را عقیده بر آنست که ختم این قرار داد باعث حفظ و وقایه صلح اروپا و آسیا خواهد بود

روزنامهجات روسیه عموماً نیز اظهار رضایت در اینباب مینمایند ولی اظهارات آنها مبنی بر رغبت و عوق فوق الباده نیست *

شرحی نیز وزیر مختار دولت انگلیس مقیم طهران در تاریخ ۲۶ شهر رجب گذشته که هشت روز قبل باشد بوزارت امور خارجه ایران در اینخصوص نوشته و از مضامین آن معلوم است که وزیر مختار مزبور نهایت سعی است که موظنی که در اینموقع در اذهان متمکن شده که معاهد مزبوره راجع بتقسیم ایران است رفع نماید و ما بزحمات زیاد سواد آنرا بدست آورده برای استحضار خاطر عموم مشترکین کرام درج میکنیم و بسدائر آن عقاید شخصی خود را ضمیمه نموده سپس تکالیف خود را در علاج این درد مشکل عرضه میداریم مگر مورد توجه ارباب حل و عقد افزاده در پی درمان و چاره برآیند و شب ظلماتی ما را نور انیتی در عقب رخ نماید -

(سواد مراسم مزبوره ۲۶ رجب)

بدوستان اطلاع رسیده که در ایران شهرت دارد

که قرار دادی فیما بین انگلیس و روس منعقد شده که نتیجه آن مداخله دولتین در ایرن و تقسیم این مملکت فیما بین آنها خواهد بود خواطر جناب اشرفی ارفع مسبوق است که مذاکرات فیما بین روس و انگلیس بکلی طور دیگر است چرا که جناب مشیرالملک در این اواخر به پترزبورغ ولندن رفته مذاکراتی که با وزیر امور خارجه روس و انگلیس نموده و مشارالیهما از طرفی دولتین خود مقصود دولتین مشارالیهما را در ایران صریحاً توضیح کرده اند باید راپورت داده باشند

جناب سراد وارد کری وزیر امور خارجه انگلیس مفاد مذاکراتیکه با جناب مشیر الملک داشته اند و همچنین مفاد مذاکرات مسیو ایزولسکی که رسماً بدولت انگلیس اطلاع داده شده بدوستان اطلاع داده اند

جناب سراد وارد کری بدوستان اطلاع میدهند که جناب مشیر الملک اظهار داشته اند که ایشان و مسیو ایزولسکی در دو نکته اصلیه با هم کاملاً متفقند

یکی اینکه هیچیک از دولتین در امور ایران مداخله نخواهند کرد مگر اینکه صدمه بمال و جان رعایای آنها وارد آید و دیگر اینکه مذاکرات در باب قرارداد فیما بین روس و انگلیس نیایستی بر خلاف انتکرتیه و استقلال ایران بوده باشد جناب سراد وارگری نیز اظهار داشته بودند که تا بحال فیما بین روس و انگلیس ضدیت بوده و هر یک میخواسته که توقف دیگری را در ایران مانع شود و هرگاه این ضدیت در این حال نامعلوم ایران امتداد پیدا میکرد برای طرفین یا برای هر دو وسوسه پیدا میشد که در امور داخله ایران مداخله کنند و نگذارند دیگری از اینوضع حالیه فایده ببرد یا بضرر دیگری برای خود تحصیل فایده بنماید مقصود از مذاکرات حالیه فیما بین انگلیس و روس اینست که چنین اشکالی فیما بین بروز نکند و این مذاکرات بیچوجه برضد ایران نبوده است در حقیقت چنانکه مسیو ایزولسکی برای مشیرالملک توضیح کرده اند و گفته اند (هیچیک از دو دولت مطالبه از ایران ننموده و باین جهت دولت ایران میتواند تمام هم خود را برای انجام مسائل داخله صرف نماید) هر دو وزیر کاملاً در خصوص مداخله نکردن موافق بوده و جای شبهه باقی نگذارده اند کلمات مسیو ایزولسکی که نیز حاوی قصد انگلیس است از قرار ذیل است :

(قانون نامه دولت روس این خواهد بود که مادامیکه بمصالح آنها خلی وارد نیامده از هرگونه مداخله در امور داخله ممالک دیگر احتراز جوید و بکلی انحراف از این قانون در اینستله حلیه غیر ممکن است) در باب شهرت تقسیم ایران فیما بین روس و انگلیس که میگویند

دولتین مزبور میخواهند حوزه اقتدار برای خود معین کنند جنابان سراد واردگری و مسیو ایزولسکی این فقره را صریحا توضیح کرده اند که بهیچوجه این شهرتها مساجدی ندارد چیزیکه دولتین میخواهند این است که فرار دادی برای منع اشکالات و اختلافات آتی بته شود که بوجوب آن قرار داد هیچیک از دولتین در آن نقاط ایران که متصل بر حد دیگری است نفوذ خود را پیشنهاد نمایند این قرار داد بمصالح خود ایران یا ملت خارجا دیگری خللی وارد نمی آورد و فقط دولتین روس و انگلیس را متصد میسازد که در ایران درصدد اقدامیکه مضر بحال یکدیگر باشد برنیایند و در آتی از مطالباتی که در گذشته تا آن درجه مغل پیشرفت خیالات سیاسی ایران را بوده است ایران را مستخلص سازد اظهارات جناب مسیو ایزولسکی این است (فرار داد فیما بین دودولت اروپائی که نهایت مصالح را در ایران دارند و آن قرار داد مبتنی است بر ضمانت استقلال و اتکرتیه ایران اسباب ترقی مصالح ایران خواهد بود و ایران بهمراهی و کمک دودولت مقتدر همچوار خود میتواند بعد از این تمام قوای خود را صرف ترقی داخله خود بنماید) از مطالب فوق ملاحظه خواهند فرمود که این شهرتهائی که در این اواخر در خصوص خیالات سیاسی انگلیس و روس در ایران داده اند ناچه اندازه بی ماخذ است بهیچوجه نیت حمله باستقلال ایران نداشته قصد دولتین از بستن ایستقرار داد این است که استقلال ایران را ابد الدهر تامین نمایند نه فقط نمیخواهند عذری بجهت مداخله کردن در دست نداشته باشند بلکه قصدشان در این مذاکرات دوستانه این بود که یکدیگر را نگذارند در ایران بضر حفظ مصالح خود مداخله کنند و دولتین مزبور امیدوارند که در آتی دولت ایران ابد الدهر از ترس مداخله خارجه مستخلص و در اجرای امور مملکتی خود بوضع خودشان کاملا آزاد بوده باشند که فواید آن عاید خودشان و تمام دنیا گردد (بقیه دارد)

خلاصه مذاکرات مجلس دار الشوری

(شبه غره شعبان المعظم)

اظهار شد بر اینکه دیروز تلگرافی که بتوسط وزیر دربار بحضور همیونی شده خوب داده شده که بینونت و مفایرتی بین پادشاه و مجلس نیست هیئتی از وکلا را احضار فرمودند که عصری شرفیاب حضور همیونی شوند بعد از مذاکرات زیاد قرار شد که صورت مطلب را بنویسند و در مجلس علنی قرائت بشود که همه مسبوق باشند صورتیکه مشتمل بود بر اظهار خیر خواهی و ملت پرستی و اینکه انتخاب هیئت کابینه باید

باختیار رئیس الوزرا باشد و وزرا امروزه باید لایق عالم باصول مشروطیت و مقتضیات عصر و واقع بامور پلنیک مملکت و لایق بخدمات مرجوعه باشند قرائت شد همه تصدیق کرده با مطالب لازمه که باید حضوراً عرض نمود از قبیل مطالب سرحدی و اغتشاشی ارومیه و کلیه اغتشاشات ولایات و ضمناً گفته شد که لازم نیست وزارت منحصر باشد باشخاص که در سابق بدلیخواه بلا استحقاق منتخب میشدند اشخاصی عالم گاهی بعیر که منزوی هستند داریم خوب است بآنها کار داده شود چنانچه رئیس الوزرا فراتر یکنفر وکیل بوده است بعد از مذاکرات شش نفر را برای برقیابی بحضور اعلیحضرت انتخاب نمودند (جناب حاجی امامجمعه) (جناب آقا سید جعفر) (جناب حاتم الاسلام) جناب مستشار الدوله (جناب حاجی سید نصر الله) (جناب آقا میرزا ابوالحسن خان) (جناب حاجی امین الضرب) بیست نایب رئیسی که سه ساعت بغروب مانده در دربار حاضر باشند

تلگرافی از ارومیه قرائت شد که مشر بود بر تعدیات و تجاوزات فوق العاده عساکر عثمانی و عدم اقدام بهیچ وجه از طرف اولیاء دولت و از اینکه نزدیک است شهر ارومیه را محاصره نمایند و تمام طرق را بر اهل آنجا سدود نمودند فکر و تدبیر عاجلانه لازم بآعلان نمایند که آنها تکلیف خودشان را بدانند

تلگرافی هم از انجمن تبریز قرائت شد که اقدام وکلای مجلس در باب آذربایجان بپرونده حضرت والا فرمانفرما متشکر ولی در صورت عدم مساعدت اولیاء دولت در باب سرحدی و تسامح ایشان با سرعت اقدام عساکر عثمانی حیلی منافی است! کر اقدام سیاست پس کو و اگر باید جنگ کرد آنهم زودتر اگر اقدامی از طرفی دولت نمیشود ما تکلیف خود را بدانیم

تلگرافی از شخص ایالت سردار متضد قرائت شد که کمی خواهید حرکت کرد اولیاء دولت در چه خیال مرا اینطور پیش ملت منم کردند اگر باید جنگ کرد معلوم شود لایق خود مان را بکشتن بدهیم این نحو سرکردنی برای چه مذاکرات در عدم مساعدت دولت خیلی شد بعضی اظهار داشتند که تا حال علما شیعه را عقیده این بود که سلطان عثمانی پادشاه اسلام است و در ردیف اعلیحضرت در منابر و مساجد او را دعا میکردند حال معلوم میشود که آن عداوت دیرینه را دارد و حال آنکه دول دیگر که با اهل مذهب نیستند همراهی و موافقت خود را اظهار میدارند و این شخص که با ما هم مذهب است این نحو قتل نفس مسلمانان و تعدیات

تجدید انتخاب میکنند در این جا هم از عرض يك مسئله ناگزیریم و آن این است كه از زمان جلوس شاهنشاه رضوان چنگا، علیحضرت مظفرالربین شاه کبیر انارالله بر هسانه تا کنون اگر بیودجه دولت رسیده کی نمایند بخوبی خواهند دانست که همه ساله میبالغ خطیری مصارف ارزانی نان شده و بهیچوجه نمری بحال ملت نه بخشیده از این و مد هم دولت مکلف نیست که اینگونه اخراجات را متحمل شود ملت باید خودش اسبب رفاهیت خود را از روی علم فراهم نموده از فقر و پریشانی و بیکاری نجات یابد این بنده نجات ملت را در اقدام باین امر دیده و برای ادای تکلیف انسانیت و وراثت ذمه آدمیت عرض نمودم و تصویب آنرا ابراء عنای مملکت محول میدارم

(اقل کاظم تبریزی)

(حبل المتین)

بواسطه تنگی مکان رای خود را در این خصوص بسانیه محول نمودیم

(تلگرافات خارجه)

از قرار تلگرافاتی که بیاریس رسیده مواری حافد طبعا مایل صلح است و در این مورد میل وسعیش بر آنست که بادول فرانسه قرار صلحی داده و قطع این غائله و گفتگو را بنماید

در روز ۲۹ اینماه که اول سال بیستم سلطنت پرنس فرد مانت شاهزاده بلغارستان بوده تلگرافات تبریک بخصوص از علیحضرت امیراطور اطربش فرستاده شده درمازاکان و سول خبر بر قراری مولوی حافد تخت سلطنت موجب رضایت اهالی بلد و اروپائیان مقیم آنجا گردیده زیرا که نتایج آن اعاده نظم وامنیت را در خاک مراکش منتظرند

علیحضرت امیراطور روس نیز تلگرافی تهنیتی بشاهزاده بلغارستان مخاره فرموده و ضمناً اظهار امید واعتماد نموده که والا حضرت ایشان کار و تکلیف بزرگی که تربیش دارند بخوبی انجام داده و مملکت بلغارستان را که با مملکت روس رفته برادری واتحاد متصل است ترقیات شایان بدهند

(اعلان)

د کراسپاتیان حکیم مخصوص دندانسازی علیحضرت همایونی در خیابان علاء الدوله رو بروی خانه امیر نظام کارخانه دندانسازی خیلی ممتاز و مکمل باز نموده و قبول می نماید همه جور ناخوشیهای دندان را به الجبه نماید بطرز بسبک امریکائی و همه روزه صبح از ساعت هشت الی دوازده و ترکی و به دواز ظهر از ساعت دو الی شش ترکی در محل معروض برای رجوع کنندگان حاضر است

(حسن الحسینی الکاشانی)

فاحش مینماید بعضی دیگر اظهار کردند که باید اولیاء دولت و ملت ملتت بنهند که امروزه چهار سر است که خود را داخل در مملکت ما نموده اند این حرکت را فقط از طرف عثمانی نباید بدانیم باید فکر و اندیشه مال کار بنمائیم بعد از مذاکرات زیاد فرار شده که مطالب را بحضور همیونی عرض نمایند یا اقدام صحیح در این باب بشود یا عات اخطار کنند که خود شان اقدام نمایند در خصوص ریاست مجلس مذاکره شده فرعه کشیدند با کثرت آراء جذاب حاجی احتشام السلطنه منتخب شد هیشی از و سکلاعتشریف بردند و شخص ایشانرا بمجلس مقدس آور دند عموماً تبریک و تهنیت بایشان گفته زیاد اظهار مسرت و خوشبختی نمودند

(مجلس ختم شد)

(قابل توجه انشاء بلدی و صاحبان عقول سلیمه راجع به نمره قبل)

اولاً هر فردی از افراد ملت ایران که با بانک مشارکت دارند بخواهند مشغول فلاح و یا آبادی ملکی بشوند بانک فلاح باعتبار شخصی همان آدم و در صدی سه حق الشرا که خود را منظور خواهد نمود ثانیاً شخصی ملک خود را بشخص دیگر اجاره داده و میخواهد وجه اجاره را گرفته به آبادی ملک یا فلاح مصرف نماید اعم از اینکه مدت اجاره دهسال باشد بانک فلاح وعده اجاره را در صدی سه کتر نموده قداً بموجر خواهد پرداخت ثالثاً فلان دهتی میخواهد مشغول زراعت خود وی بضاعت است کار و سایر لوازمات را ندارد بانک فلاح کار و لوازمات او را فراهم نموده بزراعت و ادار خواهد کرد نه اینکه فلان رعیت برای کاشتن گندم در سنبله از ارباب مساعده بگیرد مثلاً خرواری بیست تومان محسوب ندارد و در سر خرمن که رعیت ببچاره باید پس بدهد خرواری ده تومان محسوب نمایند این بانک در هر ولایت مهندسین قابل انتخاب خواهد نمود که هر کس مشغول هر کار که راجع بفلاح است بشود بتصدیق و تصویب مهندسین خواهد بود از جمله حفر قنوات و سد رودخانه ها و آبادی املاک احداث باغات و ساختن عمارات و غیره پس اینها اگر کلیه محسنات بانک را بخوایم عرض کنم مثنوی هفتادم کاغذ شده و اینکه عرض شد تکلیف دیگر انجمن بلدی را ذیلا مینگاریم این است که در هر ماهی شش نفر برای رسیدگی محاسبات و دفاتر بانک انتخاب میشوند دو نفر از طرف دولت و دو نفر از شورای ملی و دو نفر هم از طرف انجمن بلدی و در هر ماهی این شش نفر را باید عرض نمود و شش نفر دیگر انتخاب کرد اینها مفتشین شعبه طهران خواهند بود در سایر بلاد هم سه نفر انتخاب میکنند یک نفر از طرف حکومت یک نفر از طرف انجمن بلدی و یک نفر هم از طرف انجمن محلی بهمین ترتیب ماه به ماه